
Europos Sąjungos Institucijos

Europos Sąjungos institucijų raida

- ❑ **EAPB:**

- ❑ Ypatinga Ministrų Taryba,
- ❑ Vyriausioji Valdyba,
- ❑ Asamblėja,
- ❑ Europos Teisingumo Teismas.

- ❑ **EEB ir EURATOMAS:**

- ❑ Taryba,
 - ❑ Komisija,
 - ❑ Asamblėja,
 - ❑ Europos Teisingumo Teismas.
-

ES Institucijų sujungimas

❑ 1. Jungimo sutartis

- ❑ 1957 m. kovo mėn. 25 d. Susitarimas dėl Europos bendrijų jungtinių organų įsteigimo;
- ❑ Atskirai – Taryba, Komisija;
- ❑ Bendrai – Asamblėja, ETT.

❑ 2. Jungimo sutartis

- ❑ 1965 m. balandžio mėn. 8 d. Europos Bendrijų jungtinės tarybos ir jungtinės komisijos steigimo sutartis;
 - ❑ Pilnas institucijų sujungimas - EAPB; EURATOMAS; EEB.
-

ES institucijų sistema

Europos Sąjungos Vadovų Taryba 27 ES valstybių narių vadovai, Europos Komisijos pirmininkas, Europos Sąjungos Vadovų Tarybos pirmininkas		
Taryba 27 ES Valstybes nares	Europos Parlamentas max. 750 atstovų	
Europos Komisija Atstovai nuo 27 ES Valstybių Narių		
Regionų Komitetas max. 350 Narių	Europos Ekonomikos ir Socialinių reikalų Komitetas max. 350 Narių	
Europos Sąjungos Teisingumo Teismas		
Europos Centrinis Bankas	Europos Audito Rūmai Atstovai nuo 27 ES Valstybių narių	Europos Investicinis Bankas

Pagrindines Institucijos

- ❑ Europos Parlamentas;
 - ❑ Europos Vadovų Taryba;
 - ❑ Taryba;
 - ❑ Europos Komisija;
 - ❑ Europos Sąjungos Teisingumo Teismas;
 - ❑ Europos centrinis bankas;
 - ❑ Audito Rūmai.
-

Pagalbines Institucijos

- ❑ Ekonomikos ir Socialinių reikalų Komitetas;
- ❑ Regionų Komitetas.

ES Institucijų buveinė

- ❑ Sąjungos institucijų buveinės vieta nustatoma bendru valstybių narių vyriausybių sutarimu.
 - ❑ SESV 341 str.
 - ❑ Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 189 str.
-

Protokolas Nr. 6 Dėl Europos Sąjungos institucijų, tam tikrų įstaigų, organų bei padalinių būstinių vietos

- ❑ Europos Parlamento būstinė yra Strasbūre (12 mėnesinių plenarinių sesijų, įskaitant biudžeto sesiją); Papildomi plenarinės sesijos posėdžiai – Briuselyje; Europos Parlamento komitetų posėdžiai – Briuselyje; Europos Parlamento Generalinio sekretoriato ir jo padalinių būstinės - Liuksemburge.
 - ❑ Tarybos būstinė yra Briuselyje. Balandžio, birželio ir spalio mėnesiais Tarybos posėdžiai vyksta Liuksemburge.
 - ❑ Komisijos būstinė yra Briuselyje. Atskirų padalinių būstinės yra Liuksemburge.
-

-
- ❑ Europos Sąjungos Teisingumo Teismo būstinė yra Liuksemburge.
 - ❑ Audito Rūmų būstinė yra Liuksemburge.
 - ❑ Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto būstinė yra Briuselyje.
 - ❑ Regionų komiteto būstinė yra Briuselyje.
 - ❑ Europos investicijų banko būstinė yra Liuksemburge.
 - ❑ Europos centrinio banko būstinė yra Frankfurte.
 - ❑ Europos policijos biuro (Europol) būstinė yra Hagoje.
-

Europos Komisija

- ❑ Komisijos prototipas – EAPB vyriausioji valdyba.
 - ❑ 1967 m. Jungtinės Sutarties 9 str. - bendra Europos Komisija:
 - ❑ *“Europos Bendrijų Komisija pakeičia Europos anglių ir plieno bendrijos Vyriausiąją valdybą, Europos ekonominės bendrijos Komisiją ir Europos atominės energijos bendrijos Komisiją. Ji naudojasi įgaliojimais ir jurisdikcija, suteikta minėtoms institucijoms pagal Europos anglių ir plieno bendrijos, Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarčių ir šios Sutarties nuostatas.“*
-

-
- Komisija remia bendruosius Sąjungos interesus ir imasi atitinkamos iniciatyvos šiuo tikslu.
 - Ji užtikrina, kad Sutartys ir priemonės, kurių jomis vadovaudamosi imasi institucijos, būtų taikomos.
 - Dažnai vadinama ES varikliu.
-

Komisijos sudėtis

- ❑ Komisiją, paskirtą laikotarpiu nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo iki 2014 m. spalio 31 d., sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės pilietį, įskaitant pirmininką ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, kuris yra vienas iš pirmininko pavaduotojų.
 - ❑ Nuo 2014 m. lapkričio 1 d. Komisijos narių, įskaitant pirmininką ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, skaičius atitinka du trečdalius valstybių narių skaičiaus, jeigu Europos Vadovų Taryba, sprendama vieningai, nenusprendžia šio skaičiaus pakeisti.
 - ❑ Komisijos nariai renkami iš valstybių narių piliečių pagal visiškai lygios rotacijos tarp valstybių narių sistemą, leidžiančią atspindėti visų valstybių narių demografinį ir geografinį diapazoną.
 - ❑ ES Sutarties 17 str.
-

Komisijos kadencija

- Komisijos kadencijos trukmė – penkeri metai
 - ES sutarties 17 str.
-

Rotacijos sistema

- ❑ Rotacijos sistemos principai:
 - ❑ valstybės narės laikomos visiškai lygiomis nustatant jų piliečių kadencijos Komisijoje eilės tvarką ir laiką; todėl vienos valstybės narės piliečių bendras kadencijų skaičius nuo kitos valstybės narės piliečių bendro kadencijų skaičiaus niekada negali skirtis daugiau kaip viena kadencija;
 - ❑ kiekviena paskesnė Komisija sudaroma taip, kad deramai atspindėtų visų valstybių narių demografinį ir geografinį diapazoną.
 - ❑ *SESV 244 str.*
-

Rinkimų tvarka

- ❑ Atsižvelgdama į Europos Parlamento rinkimus ir atitinkamai pasikonsultavusi, Europos Vadovų Taryba, sprendama kvalifikuota balsų dauguma, siūlo Europos Parlamentui kandidatą į Komisijos pirmininkus.
- ❑ Šį kandidatą išrenka Europos Parlamentas jį sudarančių narių balsų dauguma. Jei šis kandidatas nesurenka reikalaujamos balsų daugumos, Europos Vadovų Taryba kvalifikuota balsų dauguma per vieną mėnesį pasiūlo naują kandidatą, kurį Europos Parlamentas renka pagal tą pačią procedūrą.
- ❑ Taryba bendru sutarimu su išrinktuoju pirmininku patvirtina sąrašą kitų asmenų, kuriuos ji siūlo skirti Komisijos nariais.
- ❑ Pirmininką, Sąjungos vyriausiąjį igaliojinį bendrai užsienio ir saugumo politikai ir kitus Komisijos narius kolektyviai balsuodamas tvirtina Europos Parlamentas.
- ❑ Remiantis šiuo patvirtinimu, Komisiją kvalifikuota balsų dauguma skiria Europos Vadovų Taryba.
- ❑ ES Sutarties 17 str.

Komisijos nario pareigos

- ❑ Komisijos nariai susilaiko nuo bet kokios su savo pareigų pobūdžiu nesuderinamos veiklos. Valstybės narės gerbia jų nepriklausomumą ir nesiekia paveikti jų, kai jie atlieka savo užduotis.
- ❑ Per savo kadenciją Komisijos nariai negali turėti jokio kito mokamo ar nemokamo darbo. Pradėdami eiti savo pareigas jie iškilmingai pasižada per savo kadenciją ir jai pasibaigus gerbti su savo pareigomis susijusius įsipareigojimus, ypač savo pareigą sąžiningai ir apdairiai elgtis nustoję eiti šias pareigas, sutikdami eiti tam tikras skiriamąsias pareigas ar gauti tam tikrą naudą.
- ❑ Pažeidus šiuos įsipareigojimus, Teisingumo Teismas, Tarybai, sprendžiant paprasta balsų dauguma, ar Komisijai kreipusis, gali nuspręsti, kad atitinkamas narys, atsižvelgiant į aplinkybes, arba atstatydinamas, arba netenka teisės į pensiją ar kitas ją pakeičiančias išmokas.
- ❑ *SESV 245 str.*

Komisijos kompetencija

- ❑ Iniciatyvos teisė:
 - ❑ SESV 289 str., 293 str.; 294 str., ESS 30 str.;
 - ❑ Europos Sąjungos sutarčių (teisės) sergėtoja, vykdymo ir kontrolės įgalinimai:
 - ❑ SESV 258 str., 259 str., 260 str. 2 d., ESS 7 str. 1 d.;
 - ❑ Biudžeto vykdymas:
 - ❑ SESV 317 str., 318 str.;
 - ❑ Teisės aktų leidyba – deleguota:
 - ❑ SESV 106 str. 3 d.; 290 str.
-

-
- Bendras pranešimas:
 - SESV 249 str. 2 d.;
 - Tarptautiniai santykiai:
 - SESV 138 str., 207 str. 3 d.; 218 str.; 220 str.;
 - ES atstovavimas teismuose.
-

Komisijos struktūra

- ❑ Komisijos tarnybos yra suskirstytos į generalinius direktoratus.
- ❑ Generaliniai direktoratai suskirstyti į direktoratus, o pastarieji į skyrius.
- ❑ Komisijoje yra specialių tarnybų.
- ❑ Nuo Generalinių direktoratų jos skiriasi tuo, kad tarnybos atlieka funkcijas, skirtas Komisijos bendrai politikai įgyvendinti, o Generaliniai direktoratai – kuruoja konkrečias sritis.
- ❑ Generalinis sekretoriatas.
- ❑ Tarnybos.

Komisijos generaliniai direktoratai ir tarnybos

- ❑ *Politikos padaliniai*

- ❑ Žemės ūkio ir kaimo vystymo generalinis direktoratas *DG AGRI*
 - ❑ Konkurencijos generalinis direktoratas *DG COMP*
 - ❑ Ekonomikos ir finansų reikalų generalinis direktoratas *DG ECFIN*
 - ❑ Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas *DG EAC*
 - ❑ Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas *DG EMPL*
 - ❑ Energetikos ir transporto generalinis direktoratas *DG TREN*
 - ❑ Įmonių ir pramonės generalinis direktoratas *DG ENTR*
 - ❑ Aplinkos generalinis direktoratas *DG ENV*
-

-
- ❑ Žuvininkystės ir jūrininkystės reikalų generalinis direktoratas
 - ❑ *DG FISH*
 - ❑ Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinis direktoratas *DG JLS*
 - ❑ Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinis direktoratas *DG SANCO*
 - ❑ Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos generalinis direktoratas
DG INFSO
 - ❑ Vidaus rinkos ir paslaugų generalinis direktoratas *DG MARKT*
 - ❑ Jungtinis tyrimų centras *JRC*
 - ❑ Regioninės politikos generalinis direktoratas *DG REGIO*
 - ❑ Mokslinių tyrimų generalinis direktoratas *DG RTD*
 - ❑ Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas *DG TAXUD*
-

❑ *Išorinių santykių tarnybos*

❑ Paramos raidai generalinis direktoratas

DG DEV

❑ Plėtros generalinis direktoratas

DG ELARG

❑ Europe Aid bendradarbiavimo tarnyba

AIDCO

❑ Išorinių santykių generalinis direktoratas

DG RELEX

❑ Humanitarinės pagalbos tarnyba

ECHO

❑ Prekybos generalinis direktoratas

DG TRADE

- ❑ ***Bendrosios tarnybos***

- ❑ Europos kovos su sukčiavimu tarnyba

OLAF

- ❑ Generalinis sekretoriatas

SG

- ❑ Publikacijų tarnyba

OPOCE

- ❑ Spaudos ir komunikacijos generalinis direktoratas

DG PRESS

- ❑ Statistikos tarnyba

EUROSTAT

❑ *Vidaus tarnybos*

❑ Biudžeto generalinis direktoratas

DG BUDG

❑ Politikos patarėjų grupė

GOPA

❑ Informatikos generalinis direktoratas

DG DIGIT

❑ Vidaus audito tarnyba

IAS

❑ Jungtinė vertimų ir konferencijų tarnyba

SCIC

❑ Teisės tarnyba

SJ

-
- ❑ Personalo ir administracijos generalinis direktoratas *DG ADMIN*
 - ❑ Vertimų generalinis direktoratas *DGT*
 - ❑ Infrastruktūros ir logistikos biuras – Briuselis *OIB*
 - ❑ Infrastruktūros ir logistikos biuras – Liuksemburgas *OIL*
 - ❑ Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras *PMO*
-

Europos Sąjungos Vadovų Taryba

- ❑ 1974 de facto Europos Vadovų Taryba pagal Paryžiaus Komunikatą.
 - ❑ 1986 metais Suvestinis Europos Aktas teisiškai ES pirminėje teisėje įtvirtino Europos Vadovų Taryba.
 - ❑ 1993 m. Maastrichto sutarties pakeitimai.
 - ❑ 2009 m. Lisabonos sutarties pakeitimai - Europos vadovų taryba tampa nauja ES institucija.
-

ES Vadovų tarybos sudėtis

- Europos Vadovų Tarybą sudaro valstybių narių arba jų vyriausybių vadovai ir jos pirmininkas bei Komisijos pirmininkas.
 - Dalyvauja Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai.
 - Europos Vadovų Taryba susitinka du kartus per pusmetį, susitikimus sušaukia jos pirmininkas.
 - Prireikus pirmininkas sušaukia neeilinį Europos Vadovų Tarybos susitikimą.
 - Jei Sutartyse nenumatyta kitaip, Europos Vadovų Taryba sprendimus priima bendru sutarimu.
-

Kompetencija

- ❑ Europos Vadovų Taryba deramai skatina Sąjungos vystymąsi ir nustato bendrąsias politikos gaires ir prioritetus.
 - ❑ Uždavinių ir veiklos sričių Tarybai ir Europos Komisijai nustatymas, ypačingai Ekonominėi ir Valiutos Sąjungai, Europos rinkimų sistemai, tiesioginiams rinkimams į Europos Parlamentą, Socialinei politikai, Naujų valstybių stojimui.
 - ❑ Nevykdo teisėkūros funkcijų.
-

-
- ❑ Europos Vadovų Tarybos pirmininkas:
 - ❑ a) pirmininkauja Europos Vadovų Tarybai ir vadovauja jos darbui;
 - ❑ b) užtikrina pasirengimą Europos Vadovų Tarybos darbui ir jo tęstinumą bendradarbiaudamas su Komisijos pirmininku ir remdamasis Bendrųjų reikalų tarybos darbu;
 - ❑ c) siekia palengvinti sanglaudą ir bendrą sutarimą Europos Vadovų Taryboje;
 - ❑ d) po kiekvieno Europos Vadovų Tarybos susitikimo pateikia pranešimą Europos Parlamentui.
-

-
- ❑ Europos Vadovų Tarybos pirmininkas savo lygiu ir pagal savo pareigas užtikrina atstovavimą Sąjungai užsienyje bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais nepažeisdamas Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai įgaliojimų.
 - ❑ Europos Vadovų Tarybos pirmininkas negali eiti pareigų atskiroje valstybėje.
 - ❑ ES sutartis 15 str.
-

Europos Sąjungos Ministrų Taryba

- ❑ Taryba bendrai su Europos Parlamentu vykdo teisėkūros ir biudžetines funkcijas.
 - ❑ Ji vykdo politikos formavimo ir koordinavimo funkcijas laikydamasi Sutartyse nustatytų sąlygų.
 - ❑ Atstovaujami ES valstybių narių interesai.
-

Tarybos sudėtis

- ❑ Tarybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės ministro lygio atstovą, kuris gali priimti įsipareigojimus savo valstybės narės vyriausybės vardu ir balsuoti jos vardu.
 - ❑ ES sutarties 16 str. 2 d.
-

Tarybos kompetencija

- ❑ Teisės aktų priėmimas
 - ❑ (ESS 16 str. 1 d., SESV 290 str., 291 str.);
 - ❑ Sutarčių pakeitimas, naujų valstybių stojimas į ES
 - ❑ (ESS 48 str., ESS 49 str.);
 - ❑ Vykdo politikos formavimą ir koordinavimą
 - ❑ (ESS 16 str. 1 d.);
 - ❑ Inicijatyva
 - ❑ (SESV 241 str.);
-

-
- ❑ Kontrolės įgalinimai
 - ❑ (SESV 263 str.; 265 str.; 247 str.; 207 str.);
 - ❑ Biudžeto tvirtinimas kartu su Europos Parlamentu
 - ❑ (SESV 314 str.);
 - ❑ Tarptautinių sutarčių su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis sudarymas;
 - ❑ (SESV 217 str., 218 str.);
 - ❑ Europos Sąjungos pareigūnų, tarnautojų įdarbinimo sąlygų nustatymas
 - ❑ (SESV 243 str.; 336 str.).
-

-
- ❑ Taryba formuoja bendrą užsienio ir saugumo politiką ir priima šiai politikai apibrėžti ir įgyvendinti būtinus sprendimus pagal Europos Vadovų Tarybos apibrėžtas gaires
 - ❑ (ESS 26 str.)
 - ❑ Policijos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose
 - ❑ (SESV 87 str., 88 str.)
-

Veikiančios Tarybos

- I. Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių;
 - II. Ekonomikos ir finansų reikalų;
 - III. Teisingumo ir vidaus reikalų;
 - IV. Darbo, socialinių reikalų, sveikatos ir vartotojų apsaugos;
 - V. Konkurencijos, vidaus rinkos, pramonės, tyrimų;
 - VI. Transporto, telekomunikacijų ir energetikos;
 - VII. Žemės ūkio ir žuvininkystės;
 - VIII. Aplinkos;
 - IX. Švietimo, jaunimo reikalų, kultūros.
-

Komitetai

- ❑ Taryba nėra nuolat veikianti institucija.
 - ❑ Taryba veikia per Ekonomikos ir finansų, Darbo, Politikos ir saugumo, Socialinės apsaugos Komitetus.
 - ❑ Tarybai padeda generalinis sekretoriatas, už kurio veiklą yra atsakingas Tarybos paskirtas generalinis sekretorius.
-

Nuolatinis atstovų komitetas / COREPER

- ❑ Kiekviena valstybė narė Briuselyje turi savo nuolatinę atstovybę (valstybės ambasada Europos Sąjungoje).
 - ❑ Coreperį sudaro valstybių narių ambasadoriai ir jų pavaduotojai. Jų tikslas dar prieš Tarybos susitikimus suderinti valstybių narių klausimus.
 - ❑ Coreperis I ir Coreperis II.
 - ❑ Coreperį I sudaro nuolatinių atstovų pavaduotojai, o Coreperį II sudaro nuolatiniai atstovai. Coreperis II svarsto itin aktualius klausimus, dirba daugiausia užsienio reikalų ministrams.
-

Europos Parlamentas

- ❑ Asamblėjos tiesėjas;
 - ❑ Europos Parlamentas 1962 m., oficialiai nuo SEA 1987 m. ir Mastroichto sutarties 1993 m.;
 - ❑ Europos Parlamentą sudaro Sąjungos piliečių atstovai.
 - ❑ Max. 750 atstovų.
 - ❑ Piliečiams mažėjančia tvarka atstovaujama proporcingai mažinant narių skaičių iki minimalios šešių narių iš kiekvienos valstybės ribos.
 - ❑ Nei vienai valstybei narei neskiriama daugiau kaip devyniasdešimt šešios vietos.
-

Rinkimų tvarka

- ❑ Europos Parlamentas parengia pasiūlymą dėl būtinų nuostatų, kad jo narius būtų galima išrinkti remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, priėmimo pagal visose valstybėse narėse taikomą vienodą tvarką arba pagal visoms valstybėms narėms bendrus principus.
 - ❑ Pirmieji rinkimai 1979 m.
 - ❑ Rinkimai pagal nacionalinę teisę:
 - ❑ LR Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas 2003 m. lapkričio 20 d. Nr. IX-1837
-

-
- ❑ Europos Parlamento nariai renkimi principai:
 - ❑ tiesiogine visuotine rinkimų teise
 - ❑ laisvu ir slaptu balsavimu
 - ❑ penkerių metų kadencijai.
-

ES teisės aktai

- ❑ 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimas Nr. 76/787/EAPB, EEB, Euratomas.
- ❑ 1993 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyva 93/109/EB, nustatanti išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems jos piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per Europos Parlamento rinkimus.
- ❑ 1998 m. liepos 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl rinkimų projekto, apimančio bendruosius atstovų rinkimų į Europos Parlamentą principus.
- ❑ 2002 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento rekomendacija (A5-0212/2002) dėl Tarybos sprendimo, pakeičiančio Aktą dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise.

-
- ❑ 2002 m. birželio 25 d. ir rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2002/772/EB, Euratomas, iš dalies pakeičiantis prie Sprendimo 76/787/EAPB, EEB, Euratomas pridėtą Aktą dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise.
 - ❑ 2003 m. vasario mėn. Europos Parlamento reglamentas.
-

Europos Parlamento kompetencija

- ❑ Konsultacijų teikimas;
 - ❑ Priežiūros;
 - ❑ Teisės aktų leidyba;
 - ❑ Pritarimas EP.
 - ❑ ES sutartis 14 str.
-

Konsultacijų teikimas

- ❑ Audito Rūmų nariai (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 286 str. 2 d.);
 - ❑ Europos centrinio banko Vykdomosios valdybos nariai (SESV 283 str. 2 d.);
 - ❑ Europos Komisijos pirmininkas ir kiti nariai (Europos Sąjungos sutarties (ESS) 17 str. 7 d.);
 - ❑ ES sutarties pakeitimo atveju (ESS 48 str. 3 d.);
 - ❑ Susitarimai su trečiosiomis valstybėmis arba organizacijomis (SESV 218 str.);
 - ❑ Nesilaikimo Padariniai (SESV 263 str. 2 d.).
-

Priežiūra

- ❑ Kontroliniai įgalinimai Europos Komisijos atžvilgiu
- ❑ Nepasitikėjimas Europos Komisijos veikla (SESV 234 str.);
- ❑ Bendro metinio pranešimo nagrinėjimas (SESV 233 str.);
- ❑ Patvirtinimas dėl biudžeto vykdymo (SESV 319 str.);
- ❑ Užklauso pateikimas (SESV 230 str.);
- ❑ Ieškinio pareiškimo teisė (Nicos sutarties pakeitimai EP tapo priligintas kitoms ES institucijoms)
- ❑ Teisė reikalauti ETT ekspertinės išvados
- ❑ Tyrimo atlikimas (SESV 226 str.);
- ❑ Petičijų nagrinėjimas (SESV 24 str. SESV 227 str.);
- ❑ Paklausimai ir rekomendacijos BUSP (ESS 36 str. 2 d.)

Teisės aktų leidyba

- ❑ Teisės aktų priėmimas (SESV 288 str.);
 - ❑ Įprasta teisėkūros procedūra – reglamentą, direktyvą ar sprendimą bendrai priima Europos Parlamentas ir Taryba (SESV 289 str., 294 str.);
 - ❑ Biudžeto sritis (SESV 314 str.).
-

Pritarimas EP

- ❑ Sankcijų taikymas (ESS 7 str.);
 - ❑ Naujų narių priėmimas (ESS 49 str. 1 d.);
-

Europos Centrinis Bankas

- ❑ ECB – institucija, atsakinga už Europos Sąjungos bendros pinigų politikos vykdymą.
 - ❑ Veiklos pradžia 1998 liepos 1 d., pereinant prie trečiojo ekonominės ir pinigų sąjungos etapo – Euro įvedimo.
 - ❑ Europos pinigų institutas, koordinavęs valstybių narių centrinių bankų politiką, perleido funkcijas ECB.
-

ECBS

- ❑ ECBS - Europos centrinis bankas kartu su nacionaliniais centriniais bankais sudaro Europos centrinių bankų sistemą.
 - ❑ ECBS vadovauja Europos centrinio banko sprendžiamieji organai.
 - ❑ Pagrindinis ECBS tikslas – palaikyti kainų stabilumą. Nepažeisdama šio tikslo ji remia bendrą ekonominę politiką Sąjungoje, kad padėtų pasiekti jos tikslus.
 - ❑ ECBS sudaro Valdytojų taryba, Valdyba, Bendroji Taryba.
-

-
- ❑ Valdytojų taryba, kurią sudaro nacionalinių centrinių bankų valdytojai ir Valdybos nariai, formuoja monetarinės politikos gaires ir principus, priima sprendimus atsižvelgiant į ECBS tikslus.
 - ❑ Valdyba, kurią sudaro ECB pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir keturi nariai, kuriuos bendru susitarimu skiria valstybių narių vyriausybės, yra vykdančioji ECB institucija. Ji įgyvendina monetarinę politiką atsižvelgdama į ECB Valdytojų tarybos numatytus principus ir priimtus sprendimus.
 - ❑ Bendroji Taryba, kurią sudaro pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir nacionalinių valstybių centrinių bankų valdybų pirmininkai, atlieka patariamąsias ir konsultavimo funkcijas.
-

-
- ❑ Eurosistema - Europos centrinis bankas kartu su valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniais centriniais bankais, vykdo Sąjungos pinigų politiką.
 - ❑ Europos centrinis bankas yra juridinis asmuo.
 - ❑ Išimtinė teisė leisti euro emisiją.
 - ❑ Nepriklausomas naudodamasis savo įgaliojimais ir valdydamas savo finansus.
 - ❑ ES institucijos, įstaigos ir organai bei valstybių narių vyriausybės pripažįsta šią nepriklausomybę.
 - ❑ Europos centrinis bankas imasi visų priemonių, būtinų jo uždaviniams vykdyti.
 - ❑ Valstybių narių, kurių valiuta nėra euro centriniai bankai išlaiko savo įgaliojimus pinigų srityje.
-

Audito Rūmai

- ❑ Audito Rūmai atlieka Sąjungos auditą.
 - ❑ Audito Rūmus sudaro po vieną pilietį iš kiekvienos valstybės narės. Eidami savo pareigas, jų nariai yra visiškai nepriklausomi ir veikia Sąjungos bendrojo intereso labui.
 - ❑ Audito Rūmų nariai parenkami iš asmenų, savo valstybėse priklausančių ar priklausiusių nepriklausomo audito įstaigoms arba turinčių šioms pareigoms ypač tinkamą kvalifikaciją. Jų nepriklausomumas neturi kelti abejonių.
 - ❑ SESV 285-287 str.
-

-
- ❑ Audito Rūmų nariai skiriami šešerių metų kadencijai.
 - ❑ Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, priima pagal kiekvienos valstybės narės pateiktus pasiūlymus sudarytą narių sąrašą.
 - ❑ Audito Rūmų nariai gali būti paskiriami kitai kadencijai Iš savo tarpo trejų metų kadencijai jie išsirenka Audito Rūmų pirmininką. Pirmininkas gali būti perrenkamas kitai kadencijai.
 - ❑ Eidami šias pareigas, Audito Rūmų nariai nesiekia gauti ir nepriima jokios vyriausybės ar kurios kitos organizacijos nurodymų. Jie susilaiko nuo bet kokios su pareigomis nesuderinamos veiklos.
-

-
- ❑ Per savo kadenciją Audito Rūmų nariai negali turėti jokio kito mokamo ar nemokamo darbo.
 - ❑ Pradėdami eiti savo pareigas jie iškilmingai pasižada per savo kadenciją ir jai pasibaigus gerbti su savo pareigomis susijusius įsipareigojimus, ypač savo pareigą sąžiningai ir apdairiai elgtis nustoję eiti šias pareigas, sutikdami eiti tam tikras skiriamąsias pareigas ar gauti tam tikrą naudą.
-

Kompetencija

- Audito Rūmai tikrina visas Sąjungos ir visų Sąjungos institucijų pajamų bei išlaidų sąskaitas.
 - Jie privalo pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie sąskaitų patikimumą ir jose atspindėtų finansinių operacijų teisėtumą bei tvarkingumą.
 - Audito Rūmai taip pat nustato, ar finansai tinkamai valdomi.
 - Pasibaigus finansiniam metams, Audito Rūmai privalo pateikti metinę ataskaitą, kuri nusiunčiama kitoms Sąjungos institucijoms ir paskelbiama “Oficialiajame leidinyje” kartu su šių institucijų komentaris.
-

Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

- ❑ Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas vykdo konsultacinę funkciją, priimant sprendimus įvairiose ES veiklos srityse.
 - ❑ Konsultacijos - Komisijai, Tarybai, Parlamentui.
 - ❑ Komitetas sudaro sąlygas įvairių ekonominių ir socialinių sričių atstovams dalyvauti priimant ES sprendimus.
-

-
- ❑ Europos Ekonominė Bendrija.
 - ❑ Romos (1957) sutartimi sudarytas Komitetas buvo suformuotas iš skirtingų ekonominių ir socialinių interesų grupių atstovų.
 - ❑ 1997 m. Amsterdamo sutartimi, padarius atitinkamus pakeitimus Romos sutartyje, Komitetas įgavo teisę konsultuoti ir Parlamentą.
-

-
- ❑ Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės
 - ❑ 1) privalomos – kai sprendimą priimanti ES institucija (Taryba, Komisija arba Parlamentas) privalo kreiptis į Komitetą ir gauti jo nuomonę;
 - ❑ 2) neprivalomos – kaip sprendimą priimanti institucija pati nusprendžia ir prašo Komiteto nuomonės;
 - ❑ 3) teikiamos savo iniciatyva – kaip Komitetas be jokio prašymo pateikia savo nuomonę dėl ES institucijoje numatomo priimti sprendimo.
-

-
- ❑ Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto narius 5 metų kadencijai skiria Taryba, valstybės narės siūlymu.
 - ❑ Darbdavių grupę sudaro viešojo ir privataus verslo sektorių, smulkiojo verslo, pramonės ir prekybos rūmų, didmeninės ir mažmeninės prekybos, bankininkystės, draudimo, transporto ir žemės ūkio atstovai;
 - ❑ Darbuotojų grupės didžiąją narių dalį sudaro Europos profesinių sąjungų konfederacijos nariai. Kiti priklauso Vadybos ir vykdomųjų pareigūnų organizacijai.
-

-
- ❑ Kitų interesų grupes sudaro ūkininkų organizacijų, smulkiojo verslo, amatų sektoriaus, kooperatyvų ir pelno nesiekiančių organizacijų, vartotojų, aplinkos apsaugos organizacijų, mokslo ir akademinės bendruomenės, moterys, šeimos, neįgaliosius atstovaujančių asociacijų atstovai.
 - ❑ Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto įtaka ES sprendimų priėmimo procese yra ribota. Komiteto pateikta nuomonė yra tik konsultacinio pobūdžio, nes Taryba ir Komisija nėra įpareigosios įgyvendinti Komiteto nuomonėje pareikštas pastabas ar pasiūlymus.
-

Regionų komitetas

- ❑ Regionų komitetas yra konsultacinė institucija, Komisijos, Tarybos ar Parlamento prašymu arba savo iniciatyva teikianti nuomonę dėl nagrinėjamų klausimų.
 - ❑ Komitetas pradėjo veikti 1994 metais. Įkurtas Maastrichto (1992) sutartimi.
-

-
- ❑ Komiteto kompetencijos sritys dėl privalomos nuomonės pateikimo nurodytos SESV 91 str. (nustatant taisykles tarptautiniam transportui),
 - ❑ SESV 148, 149 ir 153 str. (svarstant užimtumo padėtį ir socialines problemas),
 - ❑ SESV 164-168 str. (vystant švietimo, profesinio mokymo ir jaunimo politiką),
 - ❑ SESV 177 ir 178 str. (nustatant struktūrinių fondų uždavinius, tikslus ir sąrangą).
 - ❑ SESV 181 str. - Komitetas savo iniciatyva gali pareikšti nuomonę bet kuriais klausimais.
-

-
- ❑ 344 Regionų komiteto narių (pastarųjų skaičius yra lygus narių skaičiui) valstybės narės siūlymu 5 metų kadencijai skiria Taryba.
 - ❑ Komiteto nariais gali būti regioninių ir vietinių organų, turinčių regioninį ar vietinį rinkiminį mandatą, arba politiškai atsakingi prieš išrinktą asamblėją, atstovai (SESV sutarties 300 str. 3 d.).
 - ❑ Komiteto narių negali saistyti jokie privalomi nurodymai, jie turi būti nepriklausomi ir siekti Bendrijos interesų (SESV sutarties 300 str. 4 d.).
-